

Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18703>

Özet

Çocuk Anababa İlişkisi Ölçeği (ÇABÖ), ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişki dinamiklerini değerlendirmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış 24 maddelik bir psikometrik araçtır. Ölçek, temel olarak iki kritik alt boyutu ölçmektedir: **Çatışma** ve **Olumlu İlişki**. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılarak, bireylerin ebeveynleriyle olan ilişkilerini ne ölçüde uygun buldukları hakkında detaylı bilgi sağlayarak amaçlanmaktadır. Bu uyarılma çalışması, ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik standartlarına karşıladığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Anababa İlişkisi Ölçeği, Anababa İlişkisi, Çatışma, Olumlu İlişki, Psikometri, Uyarılma, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ege Akgün, B. Yeşilyaprak

Amaç

Çocuk Anababa İlişkisi Ölçeği'nin temel amacı, çocukları (veya gençlerin) ebeveynleriyle kurdukları ilişkilerin kalitesini ve niteliğini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle ilişkideki olumlu etkileşimleri destekleyen unsurları ve problem yaratan çatışma etkileşimlerini belirleyerek, ilişki dinamiklerinin anlaşılmasına katkıda bulunmayı hedefler.

Bu uyarılma çalışması özelinde amaç, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve dili için geçerli ve güvenilir olup olmadığını tespit etmek, böylece klinik ve akademik araştırmalarda kullanılacak standart bir araç sunmaktır.

Yapı/Kavram

Ölçek, gelişim psikolojisi ve aile terapisi alanlarında merkezi bir kavram olan **Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Kalitesi** kavramını ölçmektedir. Bu yapı, iki temel ve ayrık alt boyut üzerinden incelenir:

Çatışma Boyutu: ilişkideki gerilim, anlaşmazlık, sürtüşme ve olumsuz etkileşimleri temsil eden maddeleri içerir (14 madde).

Olumlu İlişki Boyutu: ilişkideki destek, sevgi, anlayış, yakınlık ve pozitif duygusal bağları temsil eden maddeleri içerir (10 madde).

Bu iki boyutun birlikte değerlendirilmesi, ilişkinin hem içsel hem de dışsel olmayan yönlerine dair kapsamlı bir profil sunar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, Akgün ve Ye?ilyaprak (2010) taraf?ndan gerçekte?tirilmi?tir. Bu çal??mada iki ana geçerlik türü kullan?lm??t?:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik olarak varsay?lan yap?s?n? do?rulamad???n? belirlemek için faktör analizi gibi istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?. Yap? geçerli?i analizleri, ölçe?in iki faktörlü yap?s?n?n Türk örneğinde korundu?unu ve kavramsal bütünlü?ünü destekledi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i'nin iç tutarlı?k güvenirlik katsay?lar?, Cronbach alfa yöntemiyle hesaplanm??t?. Elde edilen de?erler, ölçe?in güvenilirli?inin yüksek düzeyde oldu?unu göstermektedir:

Çat??ma alt ölçe?i için iç tutarlı?k katsay?s?: **.85**

Olumlu ?li?ki alt ölçe?i için iç tutarlı?k katsay?s?: **.73**

Toplam ölçek puan? için iç tutarlı?k katsay?s?: **.73**

Ayr?ca, testin iki yar?s? aras? korelasyonu (Spearman Brown düzeltmesi uygulanarak) incelenmi?tir. Bu analiz sonuçlar? da s?ras?yla Çat??ma (.84), Olumlu ?li?ki (.73) ve toplam ölçek (.72) için güvenilirli?i destekleyici düzeyde bulunmu?tur. Bu de?erler, ölçe?in tekrarlı ölçümlerde tutarlı sonuçlar üretti?ini kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas? kapsamında gerçekte?tirilen yap? geçerli?i çal??malar?, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak iki temel faktörden olu?tu?unu do?rulam??t?. Bu faktörler, ölçekte yer alan 24 maddenin da??ı?m?n? aç?klamaktadır. Birinci faktör 14 maddeden olu?an **Çat??ma** boyutunu, ikinci faktör ise 10 maddeden olu?an **Olumlu ?li?ki** boyutunu temsil etmektedir. Faktör yüklerinin da??ı?m?, maddelerin ait olduklar? alt boyutlar? net bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: 24 madde ve 2 alt boyuttan olu?an öz bildirim envanteri.

Dil Kullan?labilirli?i: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar, Ergenler ve Ebeveyn ilişkisini değerlendiren bireyler.

Yaş Grubu: İlişki algısını ifade edebilecek yaş grupları (Genellikle ergenlik ve genç yetişkinlik dönemleri).

Popülasyon Detayları: Uyarılma çalışması, Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya ilgili yaş grubundaki katılımcılar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= kesinlikle uygun değil - 5=kesinlikle çok uygun).

Anahtar Kelimeler

Çocuk Psikolojisi, İlişki Kalitesi, Aile Dinamikleri, Psikometrik Özellikler, Geçerlilik, Yapı Geçerliliği, Spearman Brown.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: akgun@ankara.edu.tr (Ege Akgün)

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yayı

Test Yayı (Uyarılma Yayı): 2010

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım ve izinleri için sorumlu yazar Ege Akgün ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalar için genellikle kaynak gösterilerek kullanım izni alınabilir.

Kaynaklar

Akgün, E. ve Yeşilyaprak, B. (2010, Aralık). Çocuk Anababa İlişkisi Ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(24), 44-53. Bu makaleye çevrimiçi olarak erişim sağlanabilir: eds.b.ebscohost.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cocuk-anababa-iliski-olcegi-toad.pdf

Çocuk Anababa İlişkisi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde

de?i?tirilmemi?tir.

24 madde ve 2 alt boyut

Çat??ma (14 m):

Olumlu ?li?ki (10 m):

ARABPSYCHOLOGY.COM